

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717203432
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8717203432.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobcu V. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX/X, XXX XX W. proti žalovanému POHOTOVOST' s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpená JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, IČO: 42 185 190, o určenie, že Zmluva o úvere zo dňa 22.7.2015 č. XXXXXXXXXX je bezúročná a bez poplatkov s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 7Csp/65/2017 - 133 zo dňa 03.10.2019, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku I., ktorým súd 1.inštancie určil, že Zmluva o úvere č. 704302639 zo dňa 22.07.2015 je bezúročná a bezpoplatková a v súvisiacom výroku VI. o trovách konania.

Stranám náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. určil, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22.07.2015 je bezúročná a bezpoplatková. II. Zastavil konanie vo výroku, že RPMN stanovené spoločnosťou Pohotovosť s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava vo výške 304,09 % je o 277,09 % vyšší ako stanovuje zákon o výške úrokového stropu a zmluvná odmena 484,- Eur je o 416,16 Eur vyššia, ako stanovuje zákon. III. Zastavil konanie v časti výroku: „navrhujem, aby okresný súd zrušil Zmluvu o úvere XXXXXXXXXX v celom rozsahu, pretože je v rozpore s Nariadením vlády SR o zavedenie úrokového stropu, kde je stanovené, že pri vyššom úroku ako 27 %, môže byť úverová zmluva vyhlásená za neplatnú podľa Občianskeho zákonníka § 39 a táto zmluva sa prieči dobrým mravom“. IV. Zastavil konanie v časti výroku: „žiadam, aby žalovaný Pohotovosť s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava je povinný žalobcovi zaplatiť preplatok v sume 416,16 Eur, ktorý si neoprávnene zaúčtoval a naplnil tak skutkovú podstatu § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka bezdôvodné obohatenie“. V. Zastavil konanie vo výroku: „je neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom“. Napokon VI. vyslovil, že trovy konania procesným stranám nepriznáva.

2. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie ust. § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, § 369 ods. 1, 2 s 3 Obchodného zákonníka, ust. § 2 písm. a/ a b/, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. účinného ku dňu 22.07.2015 a ust. § 137, § 290, § 295, § 296, § 300 a § 144, § 145 ods. 2 a § 215 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP).

3. Súd prvej inštancie mal za to, že žaloba je dôvodná, čo do výroku, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22.07.2015 je bezúročná a bezpoplatková. Zastavenie konanie v časti výrokov, ktoré zoberal

žalobca na pojednávanie dňa 03.10.2019 späť odôvodnil súd prvej inštancie tak, že právne uzavrel, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX uzavretá dňa 22.07.2015 je platnou zmluvou z dôvodu, že spĺňala základné náležitosti zmluvy o úvere v zmysle Obchodného zákonníka. V konaní zistil z listinného dôkazu - Zmluvy o úvere a teda ako s prvou spornou otázkou sa vysporiadal súd, či ide o spotrebiteľský vzťah medzi zmluvnými stranami alebo obchodný vzťah. Ak by nebola spotrebiteľskou zmluvou, nemohol by súd na predmetný právny vzťah aplikovať kogentné ustanovenia zákonov, ktoré slúžia na ochranu spotrebiteľa. Na prvý pohľad sa javí byť zmluva uzavretá dňa 22.07.2015 nie spotrebiteľskou, ale iba zmluvou o úvere, riadiacou sa ustanoveniami Obchodného zákonníka v zmysle § 497 a nasl. ustanovení. Javí sa tak vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je v prvom rámciku zmluvy v časti „obchodné meno“ označený ako fyzická osoba s IČO: 47 203 722, t.j. ako podnikateľ s informáciou, že úver sa poskytuje na výkon podnikania. Podstatné preto v tomto smere bolo ozrejmienie, či pri podpise zmluvy vystupoval ako fyzická osoba - podnikateľ a či žalobca žiadal úver na účely podnikania. Aj za použitia všeobecného interpretačného § 54 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv, je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmlúv, výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Tým treba podľa názoru súdu dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania alebo povolania, úverovaného dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný a teda nespotebiteľský úver, majúci sa takto riadiť výlučne úpravou zmluvy a Obchodným zákonníkom, ťaží veriteľa. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s názorom právneho zástupcu žalovaného, že takéto preukázanie je na žalobcovi. V predmetnom konaní veriteľ, teda žalovaný, nepreukázal, že úver bol poskytnutý žalobcovi na výkon podnikania. Samotný žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že v čase podpisu zmluvy, hoci bol podnikateľom, úver nežiadal na účely svojho podnikania, ale pre potreby opravy auta, ktoré slúžilo na osobné účely. Žalovaný tvrdil, že dlžník nemienil použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom, ale toto tvrdenie nepreukázal žiadnym dôkazom. Navyše ako nelogické potom vychádza konanie žalovaného, ktorý v samotnej zmluve označil žalobcu jednak ako podnikateľa s IČO, avšak ohľadom jeho DIČ (daňového identifikačného čísla) je prázdny. Súd prvej inštancie v tomto smere uviedol, že zistiť IČO môže aj poverená pracovníčka žalovaného vo verejne dostupnom registri živnostenských subjektov. Keďže DIČ sa v zmluve neuvádza a žalobca ohľadom svojej živnosti nepredkladal žiadne doklady, preto DIČ v zmluve nie je uvedené. Zároveň ale žalobca je označený aj ako fyzická osoba s rodným číslom, bydliskom a číslom občianskeho preukazu. Je bežnou praxou žalovaného, že pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv označuje dlžníka ako podnikateľský subjekt a účelovo zaškrtnie políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov označený za účelom zamestnania, resp. povolania, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa.

4. Súd prvej inštancie mal za to, že od dlžníka ako spotrebiteľa nie je dobre možné pri podpisovaní takýchto úverových zmlúv vyžadovať vedomosť o tom, aké právne následky môže mať pre neho podpísanie vopred vyhotoveného formulárového vyhlásenia, týkajúceho sa údajného použitia finančných prostriedkov, ktoré sa navyše nachádza v časti, kde vyžadovaný podpis spotrebiteľa evokuje jeho súhlas s výškou poskytnutého úveru a výškou poskytnutých splátok, teda môže ísť a s najväčšou pravdepodobnosťou ide o klamlivý postup pre spotrebiteľa, ktorý podpisuje úver, ktorý mu je poskytnutý s navýšeným poplatkom, ktorý má splácať v splátkach a navyše je uvedená informácia, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Spotrebiteľ v takomto prípade nemôže ani predpokladať, že si svoje postavenie môže takýmto vyhlásením a teda podpisom zhoršiť, preto je nevyhnutné účel použitia poskytnutia finančných prostriedkov skúmať z objektívneho hľadiska. Samotný žalobca prehlásil na pojednávaní, že poskytnutý úver použil výlučne na súkromné účely. Súd prvej inštancie doplnil, že fyzická osoba, ktorá je zároveň podnikateľom, nemá zakázané vziať si úver aj na súkromné účely a to napriek tomu, že podniká. Môže preto uzavrieť aj takú zmluvu o úvere, ktorá je zameraná na uspokojenie jeho osobných potrieb a prípadne potrieb jeho rodiny. Súd sa riadil úvahou, že pokiaľ by „bol“ vzal žalobca úver na podnikateľské účely, nebol daný žiaden dôvod uvádzať žalovaným do úverovej zmluvy jeho rodné číslo a ani číslo občianskeho preukazu. Takéto údaje sa pre identifikáciu fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a berie si úver na podnikanie, nevyžaduje. V takomto prípade by boli podstatné len tie údaje, ktoré sú uvedené v živnostenskom rozhodnutí a pri právnických osobách vo výpise z obchodného registra, príp. z iného registra. Ak teda žalovaný použil v úverovej zmluve formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne a dlžníka označil dvojakým označením, javí sa byť spravodlivým vykladať tieto v neprospech toho, kto ich do zmluvy vložil, t.j. v neprospech žalovaného. Súd prvej inštancie oprel svoje tvrdenie aj o nález Ústavného súdu SR I.ÚS 243/2007.

5. Preto súd prvej inštancie na základe úvah a analýzy, zmluvu o úvere uzavretú dňa 22.07.2015 posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú vzhľadom na skutočnosť, že na strane žalovaného ide o dodávateľa. Vzťah založený zmluvou uzavretou medzi účastníkmi má spotrebiteľský charakter. Zmluva o úvere je formulárová spotrebiteľská zmluva podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

6. Zároveň dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje viaceré obligatórne náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Zároveň predmetnú zmluvu charakterizoval ako zároveň zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. Súd prvej inštancie sa vyporiadal aj s tým, že tú časť úverovej zmluvy, v ktorej mal žalobca prehlásiť, že si peniaze požičiava na podnikateľské účely nepovažoval za smerodajnú. Vo vzťahu k posúdeniu pomeru fyzickej osoby - podnikateľa a úveru poskytnutého nie na podnikateľské účely poukázal aj na Nález Ústavného súdu Českej republiky I.ÚS 1930/2011 zo dňa 10.01.2012. Zároveň konštatoval, že je nepochybné, že zmluva o úvere neobsahovala žiadny údaj o vypočítanom RPMN ku dňu uzavretia zmluvy ani zmluvný úrok a taktiež ani konečnú splatnosť úveru a započítanie splátok na istinu, úrok a poplatky. Absencia týchto údajov spôsobuje v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy o úvere.

7. K otázke naliehavého právneho záujmu súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca sa môže svojich práv domáhať aj bez preukázania naliehavého právneho záujmu, čo je vyjadrené najmä v ust. § 298 CSP. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu nespočíva na žalobcovi, keďže tento vyplýva priamo zo zákona. Čo sa samotného úveru týka, v kontexte s uvedenými skutočnosťami súd prvej inštancie mal za to, že za stavu, že v zmluve nie je uvedená úroková sadzba ani RPMN, taktiež priemerná RPMN a splatnosť splátok, celý úver je bezúročný a bez poplatkov, čo znamená, že žalovaný sa na žalobcovi môže domáhať iba toho, čo na základe zmluvy zo dňa 22.07.2015 mu poskytol. To však nie je predmetom tohto konania. Dôvodne podanej žalobe preto v plnom rozsahu vyhovel. Zároveň súd prvej inštancie konštatoval, že slovenský právny poriadok definuje v porovnaní so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere precíznejšie a širšie podmienky, ktoré musí spĺňať zmluva o spotrebiteľskom úvere tak, aby nebola postihnutá sankciou spočívajúcou vtom, že úver z nej vyplývajúci posudzovaný a kvalifikovaný ako úver poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov.

8. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 a § 257 CSP. Konštatoval, že žalobca ako slabšia strana sporu, v súvislosti s koncipovaním žaloby bol v konaní úspešný a preto by mu patrili trovy konania, ktoré mu však nevznikli a nevyplyvajú zo spisu. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca ako slabšia strana sporu „laik“ uplatnil viacero nárokov, ktoré neskôr upravil a vzal späť žalobu v časti späť, ho možno považovať za úspešnú stranu v predmetnom spore, pretože všetky výroky smerovali k rozhodnutiu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

9. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalovaný. Právne odôvodnil svoje odvolanie ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Namietal, že v danom prípade uzavrel zmluvu žalovaný so žalobcom ako obchodnoprávny a nie spotrebiteľský vzťah, lebo ide o zmluvný vzťah medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Nie je preto možné aplikovať na zmluvu o úvere ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa v tomto prípade nejde. Zmluva sa posudzuje podľa Obchodného zákonníka. Žalovaný zároveň poukázal na to, že žalobca prehlásenie, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania vlastnoručne podpísal, pričom tento prejav vôle je na prednej strane zmluvy o úvere, a prehlásenie dlžníka je zrozumiteľne, určito a jasne uvedené hneď vedľa podpisu dlžníka. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 9Co/343/2013, z ktorého citoval. Zároveň žalovaný poukázal na ust. § 149 a nasledujúce CSP. A to prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany a koncentrácie konania, zároveň aj na naplnenie článku 5 CSP, teda o zjavné zneužitie práva zo strany žalobcu, ktoré nepožíva právnu ochranu. Zároveň i na článok 8 CSP, týkajúci sa povinného označenia skutkových tvrdení dôležitých pre rozhodnutie vo veci, a podporenie tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo/196/2009 a 5Obo/52/2010, z ktorých citoval. Zároveň citoval aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo/353/2014, 4Obo/145/2007 a poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II.ÚS/38/2015. Konštatoval,

že je nesporné, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal podriadenie daného sporu pod režim zákona o spotrebiteľských úveroch. Nakoľko sa v danom prípade nejedná o spotrebiteľa, nemožno aplikovať ustanovenie, aby súd ex offio preskúmal predmetnú zmluvu. Žalobca je v predmetnom spore pasívny, čo sa týka dôkazného bremena a kontradiktórnosti konania. Dôležité teda je na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel žalobca finančné prostriedky naozaj použil. Je nesporné, že žalobca finančné prostriedky použil na výkon podnikania. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.02.2017 sp.zn. 14Co/975/2015 a rozsudok Okresného súdu Bratislava sp.zn. 10Cspr/2/2016 zo dňa 16.01.2017. Žalobca v zmluve o úvere výslovne prehlásil, a svoje vyhlásenie potvrdil osobitne svojim podpisom, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. V zmluve o úvere a v všeobecných podmienkach poskytnutia úveru žalobca vyhlásil, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom zmluvy. Z judikatúry ESD dokonca nie je spotrebiteľom ani podnikateľom konajúcim mimo rámca svojho podnikania. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na rozhodnutie ESD zo dňa 14.03.1991 vo veci 361/89 (DIPinto). Úver si dlžník vzal za účelom podnikania, čím bol vyňatý spod dispozitívneho vymedzenia pojmu spotrebiteľ. O spotrebiteľa ide jedine vtom prípade ak si vzal úver na osobnú potrebu, a teda nie na účely podnikania, či povolania. V prípade postavenia žalovaného treba akcentovať aj jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobcom vstupoval. V tejto súvislosti poukázal znova žalovaný na rozhodnutia súdov, a to Krajského súdu v Žiline, Krajského súdu v Banskej Bystrici, i Okresného súdu Bratislava IV, a Okresného súdu Ružomberok.

10. Ďalej žalovaný poukázal na aktuálny záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami, konkrétne poukázal na rozhodnutie vrchného súdu v Prahe, s tým, že u nebankových subjektov je potrebné postupovať inak. Žalobca napáda poplatok za poskytnutie peňažných prostriedkov výlučne v časti za náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Je teda zrejmé, že žalobca predovšetkým mieri na poplatok ako taký. Ak žalobca namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znáša v tomto smere dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a v mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov. Rozhodnutie je podľa názoru žalovaného rozporné so slovenským právom, pretože slovenská právna úprava v oblasti spotrebiteľských úverov účtovaniu poplatku výslovne nebráni. Zákon o spotrebiteľských úveroch totiž výslovne spomína niektoré poplatky za notárske služby, poplatok za predčasné splatenie úveru, poplatok za vedenie účtu, atď. Aj ustanovenia Obchodného zákonníka § 499, v prípade zmluvy o úvere okrem platenia samotných úrokov umožňuje aj dojednanie tzv. poplatku za rezervovanie peňažných prostriedkov. Ide o odplatu za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky dlžníkovi. Navyiac v súvislosti s prípustnosťou poplatku za náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere poukázal žalovaný na ostatnú novelu zákona o spotrebiteľských úveroch, a to zákon č. 132/2013 účinný od 10.06.2013. Konkrétne poukázal na článok 9 ods. 10, ktorým sa veriteľovi zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu, alebo zrušenie účtu na ktorom je vedený spotrebiteľský úver, a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru, alebo poskytnutia spotrebiteľského úveru za ponúknutých podmienok, to neplatí ak ide o účet podľa ust. § 708 a § 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona alebo o osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu, a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa. Zákonodarca explicitne vymenúva poplatok alebo náhradu nákladov len za vedenie, evidenciu, správu úveru, respektíve účtu, alebo jeho zrušenie, nie však poplatok za vypracovania a uzatvorenie zmluvy o úvere, z čoho výkladom a contrario vyplýva, že takýto poplatok je v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch prípustný. Ďalej žalovaný namietal, že nedošlo k naplneniu dôvodov uvedených v ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Teda nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Výška, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, je jasne uvedená priamo na prednej strane zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V Zmluve o úvere č. 704302639 na prednej strane je uvedené nasledovné: „ Veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 500,- Eur, a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 484,- Eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 984,- Eur, v 12. mesačných splátkach po 82,- Eur, počnúc dňom 27.08.2015. Z vyššie uvedeného vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínov splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov. Dlžník sa zaviazal zmluvou o úvere k úhrade 12. splátok po 82,- Eur. Zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z.z. v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/. Preto navrhol, aby odvolací súd podľa ust. § 391 ods. 1 CSP rozsudok vo výroku I. zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo rozsudok zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne.

Zároveň žalovaný žiadal priznať úhradu trov konania, ktoré mu vznikli. Podľa obsahu teda odvolací súd posúdil, že napáda aj súvisiaci výrok VI. o trovách konania. Žalovaný si uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania.

11. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

12. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku I., ktorým súd prvej inštancie určil, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22.07.2015 je bezúročná a bez poplatková a v súvisiacom výroku o trovách konania v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasledujúcich CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario, s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 15.04.2021 a zistil, že odvolanie žalovaného v napadnutej časti nie je dôvodné.

13. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný tak rozsahom odvolania ako aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojim dispozičným úkonom vymedzuje nie len rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. V odvolacom konaní sa dispozičná zásada prejavu tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t.j. odvolanie prejedná len v medziach, v ktorých ho odvolateľ napáda.

14. Žalovaný napadol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a v súvisiacom výroku VI., pričom vymedzil odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je možné napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu ako k nemu súd dospel. Odvolací súd má za to, že súdu prvej inštancie v tomto smere nemožno vytnúť žiadne pochybenie a preto nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi. Žalovaný zároveň napáda aj nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne vec právne posúdil. Preto odvolacie dôvody uvádzané žalovaným nie sú naplnené. V tejto súvislosti však odvolací súd poukazuje i na skutočnosť, že podľa konštantnej judikatúry tak národných ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorú nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04 a II.ÚS 200/09, a ďalšie.

15. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca uzavrel zmluvu o úvere so žalovaným, ktorý mu poskytol sumu 500,- Eur. Tento úver potreboval na opravu auta, ktoré bolo jeho súkromné. Vtom čase podnikal. Uviedol, že trval na rozhodnutí súdu vo výroku, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, a v ostatných všetkých výrokoch zobrať žalobu späť. Je nezamestnaný a poberá prídavky na deti a rodičovský príspevok.

16. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že skutočne dňa 22.07.2015 žalobca uzavrel Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX so žalovaným. V zmluve o úvere bol žalobca označený menom, priezviskom, IČO: 47 203 722 bez uvedenia DIČ s tým, že bol zapísaný v živnostenskom registri pod č. XXX-XXXXX. Žalobcovi bola poskytovaná predmetná zmluva ako opakovaná zmluva s číslom predchádzajúcej zmluvy XXXXXXXXXX, s identifikačným číslom klienta 415376. Zmluvné strany sa dohodli, že veriteľ je oprávnený poskytnúť žalobcovi ako dlžníkovi úver v sume 500,- Eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 484,- Eur, t.j. celkovo mal teda žalobca zaplatiť sumu 984,- Eur v 12 mesačných splátkach po 82,- Eur od 27.08.2015 na účet veriteľa. Dlžník prehlásil, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, za ktorým bol uvedený podpis žalobcu ako dlžníka. Ďalej bol žalobca označený rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Súčasťou zmluvy boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru. V splátkovom kalendári bola označená prvá splátka so splatnosťou od 27.08.2015 a posledná dvanásť splátka dňa 27.07.2016. Dňa 22.07.2016 bolo Stálym rozhodcovským

súdom pod sp. zn. SR 00561/16 rozhodnuté o predmetnej zmluve a žalovaný bol zaviazaný k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.396,- Eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.396,- Eur od 02.12.2015 do zaplataenia, zákonný úrok vo výške 6 % ročne zo sumy 1.396,- Eur od 06.06.2016 do zaplataenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania. Súd prvej inštancie konštatoval, že rozhodcovská doložka v znení ako je formulovaná vo všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo spôsobuje, že rozhodcovský rozsudok vydaný na jej základe je ničotný akt - paakt. Konštatoval, že v tomto prípade nejde o prekážku res iudicatae, nakoľko rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Tento záver súdu prvej inštancie žalovaný vo svojom odvolaní nerozporuje. Rozporuje však skutočnosť, že sa vo veci jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

17. Súd prvej inštancie v bode 26 svojho rozhodnutia konštatoval, že na prvý pohľad sa javí byť zmluva uzavretá dňa 22.07.2015 nie spotrebiteľskou, ale iba zmluvou o úvere, riadiacou sa ustanoveniami Obchodného zákonníka v zmysle § 497 a nasl. ustanovení. Javí sa tak vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je v prvom rámciku zmluvy v časti „obchodné meno“ označený ako fyzická osoba s IČO: 47 203 722, t.j. ako podnikateľ s informáciou, že úver sa poskytuje na výkon podnikania. Podstatné preto v tomto smere bolo ozrejmienie, či pri podpise zmluvy vystupoval ako fyzická osoba - podnikateľ a či žalobca žiadal úver na účely podnikania. Aj za použitia všeobecného interpretačného § 54 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv, je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmlúv, výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Tým treba podľa názoru súdu dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania alebo povolenia, úverovaného dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný a teda nespotebiteľský úver, majúci sa takto riadiť výlučne úpravou zmluvy a Obchodným zákonníkom, ťaží veriteľa. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, ktorý sa nestotožnil s názorom právneho zástupcu žalovaného, že preukázanie je na žalobcovi. Veriteľ teda žalovaný nepreukázal, že úver bol poskytnutý žalobcovi na výkon podnikania.

18. Samotný žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že v čase podpisu zmluvy, hoci bol podnikateľom, úver nežiadal na účely svojho podnikania, ale pre potreby opravy auta, ktoré slúžilo na osobné účely. Teda žalovaný tvrdil, že nakoľko dlžník nemienil použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom, ale toto tvrdenie nepreukázal žiadnym dôkazom. Navyše ako nelogické potom vychádza konanie žalovaného, ktorý v samotnej zmluve označil žalobcu jednak ako podnikateľa s IČO, avšak ohľadom jeho DIČ (daňového identifikačného čísla) je prázdny. Súd prvej inštancie v tomto smere uviedol, že zistiť IČO môže aj poverená pracovníčka žalovaného vo verejne dostupnom registri živnostenských subjektov. Keďže DIČ sa v zmluve neuvádza a žalobca ohľadom svojej živnosti nepredkladal žiadne doklady, preto DIČ v zmluve nie je uvedené. Zároveň ale žalobca je označený aj ako fyzická osoba s rodným číslom, bydliskom a číslom občianskeho preukazu. Odvolací súd poukazuje na to, že je bežnou praxou žalovaného, že pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv označuje dlžníka ako podnikateľský subjekt a účelovo zaškrtnie políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov označený za účelom zamestnania, resp. povolenia, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa. I odvolací súd má za to, že od dlžníka ako od spotrebiteľa nie je možné pri podpisovaní úverových zmlúv vyžadovať vedomosť o tom, aké právne následky môže mať pre neho podpísanie vopred vyhotoveného formulárového vyhlásenia týkajúceho sa údajného použitia finančných prostriedkov, ktorá sa navyše nachádza v časti kde vyžadovaný podpis spotrebiteľa evokuje jeho súhlas s výškou poskytnutého úveru a výškou poskytnutých splátok. Môže ísť s najväčšom pravdepodobnosťou, a aj ide o klamlivý postup pre spotrebiteľa, ktorý podpisuje úver, ktorý mu je poskytnutý s navýšeným poplatkom, ktorý má splácať v splátkach, a navyše je uvedená informácia, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Možno prisvedčiť súdu prvej inštancie, tak ako to uviedol v bode 27 svojho odôvodnenia, že spotrebiteľ v takomto prípade nemôže ani predpokladať, že si svoje postavenie môže takýmto vyhlásením, a teda podpisom zhoršiť. Preto je nevyhnutné účel použitia poskytnutia finančných prostriedkov skúmať z objektívneho hľadiska. Fyzická osoba, ktorá je zároveň podnikateľom, nemá skutočne zakázané zobrať si úver aj na súkromné účely, a to napriek tomu že podniká. Úvaha súdu prvej inštancie, že pokiaľ by si bol žalobca zobral úver na podnikateľské účely, nebol daný žiaden dôvod uvádzať žalovaným do úverovej zmluvy jeho rodné číslo, ani číslo občianskeho preukazu zodpovedá pravidlám formálnej logiky. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, ktorý oprel o tvrdenia aj Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 243/2007, teda že žalovaný použil v úverovej zmluve formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne a dlžníka označil dvojakým označením, javí sa byť spravodlivým, vykladať tieto v neprospech toho, kto ich do zmlúv vložil, t.j. v neprospech žalovaného.

Preto odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie považuje zmluvu o úvere uzavretú dňa 22.07.2015 za spotrebiteľskú. Zároveň súhlasí s tým, že táto zmluva neobsahuje viaceré obligatórne náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.

19. Súd prvej inštancie správne zistil, že zmluva o úvere neobsahovala žiadny údaj o vypočítanom RPMN ku dňu uzavretia zmluvy, ani zmluvný úrok, a taktiež ani konečnú splatnosť úveru a ďalšie. Absencia týchto údajov spôsobuje v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa bezúročnosť a bez poplatkovosť zmluvy o úvere.

20. Pokiaľ ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. účinného dňa 22.07.2015, teda v čase uzavretia zmluvy písm. k/, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

21. Podľa ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. účinného ku dňu 22.07.2015 písm. b/ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak po b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) - l), f), z), a a).

22. Súd prvej inštancie teda správne zistil, že úver neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov vypočítanú na základe údajov platných v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a už vôbec nie všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Správne uzavrel, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Pretože stačí absencia ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími náležitosťami, ktoré zmluva neobsahuje.

23. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že otázka absencie RPMN v zmluve bola preskúmaná i Ústavným súdom Slovenskej republiky v rozhodnutí I.ÚS 25/2014 - 11 zo dňa 22.01.2014. Jednalo sa o vec Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/25/2012 zo dňa 18.06.2013, pričom ústavný súd sťažnosť terajšieho žalovaného odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

24. Preto odvolací súd potvrdil rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku I, ktorým súd prvej inštancie určil, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22.07.2015 je bezúročná a bez poplatková a v súvisiacom výroku VI. o trovách konania podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 CSP. Žalovaný v odvolacom konaní nemal úspech, preto nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo, a žalobcovi v tomto štádiu konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli. Preto odvolací súd aplikujúci zásadu hospodárnosti náhradu trov odvolacieho konania stranám nepriznal.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.